

ΘΕΜΑ Α

A1. Ο συγγραφέας παραθέτει τους λόγους για τους οποίους απολαμβάνει τη λογοτεχνική ανάγνωση. Η εκούσια απομόνωση για το διάβασμα βιβλίων συνιστά γι' αυτόν μια δημιουργική απασχόληση που τον μεταφέρει στην εφηβική ηλικία. Έτσι, του χαρίζει συναισθηματική ασφάλεια, καθώς αισθάνεται πως επικοινωνεί με τους συγγραφείς των βιβλίων. Στο πλαίσιο αυτό, τονίζεται ο λυτρωτικός ρόλος της λογοτεχνίας, αφού αυτή έχει την ικανότητα να διαμορφώνει τον ανθρώπινο χαρακτήρα και να προσφέρει ψυχικό σθένος σε δύσκολες περιστάσεις.

ΘΕΜΑ Β

B1. α) Λάθος (Κείμ. 1: παράγρ.1^η «Προσωπικά το θεωρώ μία δημιουργική ενασχόληση»/ «...όχι να σου επιβάλλεται εξωτερικά»)

β) Λάθος (Κείμ. 1: παράγρ. 5^η «Οι ώρες του διαβάσματος...σ' έναν αλλόκοτο χωροχρόνο»)

γ) Λάθος (Κείμ.2: παράγρ. 2^η «Σ' έχω γράψει στην καρδιά μου»)

δ) Λάθος (Κείμ.2: παράγρ. 3^η «Μέσα στην Ιστορία του κόσμου...γράφουν.»)

ε) Σωστό (Κείμ. 1: παράγρ. 7^η «Και να...την ψυχή/ Κείμ.2: παράγρ.5^η «Ίσως γιατί...γράφειν»)

B2.α) Ο συγγραφέας επιδιώκει να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη στο ζήτημα της λογοτεχνικής ανάγνωσης, τονίζοντας της ευεργετικές της επιδράσεις στην προσωπική του ζωή. Ο σκοπός αυτός επιτυγχάνεται, μεταξύ άλλων, με σημεία στίξης και σχήματα λόγου. Συγκεκριμένα:

α) Σημεία στίξης: 6^η παράγραφος → χρήση διπλής παύλας και θαυμαστικού (« - τι ειρωνεία! – »)

Λειτουργία:

Διπλή παύλα: παράθεση προσωπικού σχολίου, έμφαση

Θαυμαστικό: επιδοκιμασία των συναισθημάτων, έμφαση

β) Σχήματα λόγου:

1. Τίτλος → Μεταφορά

Λειτουργία: Η χρήση της μεταφοράς στον τίτλο τονίζει τον λυτρωτικό και ανόθευτο ρόλο της λογοτεχνίας στην ανθρώπινη ζωή. Υφολογικά η μεταφορά δίνει έμφαση στο θέμα και την έννοια που θα αναλύσει ο συγγραφέας και προσδίδει στον λόγο αμεσότητα, ζωντάνια και παραστατικότητα.

2. 5^η παράγραφος → Παρομοίωση («λες και εγείρονται...μαζί μου»)

Λειτουργία: Με τη χρήση της παρομοίωσης τονίζεται ο επικοινωνιακός χαρακτήρας του βιβλίου και, πιο συγκεκριμένα, η δυνατότητα του αναγνώστη να διαβάζει βιβλία και να φαίνεται ότι συνομιλεί με τους συγγραφείς τους. Υφολογικά, η παρομοίωση προσδίδει λυρικότητα, παραστατικότητα και ζωντάνια στο κείμενο, ενώ, συγχρόνως, δίνει έμφαση στην άποψη του συγγραφέα.

B2.β) Η χρήση του ερωτήματος διεγείρει το ενδιαφέρον του αναγνώστη, κινητοποιεί τη σκέψη και το συναίσθημά του. Τον καθιστά ικανό να συμμετέχει στον προβληματισμό του συγγραφέα, δίνοντας την αίσθηση του διαλόγου και προσδίδοντας αμεσότητα και ζωντάνια στον λόγο. Το ερώτημα εστιάζει στο κυρίαρχο νόημα του κειμένου, που σχετίζεται με τον σκοπό του «γράφειν».

B3. Ευσεβής πόθος για τον άνθρωπο, διαχρονικά, είναι να κερδίσει τη μάχη με τον χρόνο, υπερβαίνοντας, συχνά, τη θνητότητά του. Πολλοί άνθρωποι βάζουν με το έργο τους τη σφραγίδα τους στην οικογένεια ή στη δουλειά τους. Όμως, η γραφή της ιστορίας διασώζει τους σπουδαιούς, τους ήρωες, τους επαναστάτες, τους επιστήμονες που άλλαξαν τον κόσμο. Αυτοί οι άξιοι άνθρωποι έγραψαν ιστορία με τον τρόπο τους, τον λόγο τους, το ανατρεπτικό τους πνεύμα και έτσι νίκησαν τον χρόνο.

ΘΕΜΑ Γ

Το θέμα του ποιήματος, κατά τη γνώμη μου, είναι η ανατροπή που φέρνει η ποίηση στη ζωή του ανθρώπου. Το β' ενικό πρόσωπο ίσως δηλώνει έναν εσωτερικό μονόλογο του ποιητικού υποκειμένου ή μια προσπάθεια επικοινωνίας του με τον αναγνώστη (π.χ. «αναρωτιέσαι»). Έτσι, αναδεικνύεται το σημείο εκείνο στο οποίο η ποίηση, μεταφορικά, σαν ένα δρων υποκείμενο, φαίνεται να εμφανίζεται ξαφνικά σε κάθε δημιουργό και αναγνώστη, εκεί που δεν την περιμένει, αλλά κι εκεί ακριβώς που τη χρειάζεται, μεταμορφώνοντας τη ζωή του. Οι εμπειρίες, οι διακινδυνεύσεις, τα, συχνά, ανεκπλήρωτα όνειρα, οι κάθε είδους εκπλήξεις, αλλά και οι απογοητεύσεις που βιώνει καθημερινά ο άνθρωπος αισθητοποιούνται μέσω της επανάληψης της λέξης «πράγματα». «Εκεί απάνω», λοιπόν, τον «βρίσκει η ποίηση», πάνω σε κάθε έκφανση της ζωής του, για να τον λυτρώσει, αλλά και για να οδηγήσει στη γνωριμία με τον εαυτό του και τον κόσμο.

Στη ζωή μου, η ποίηση «εισεβάλε» πρόσφατα, αλλά νιώθω ότι έχει ήδη διαδραματίσει έναν καταλυτικό ρόλο. Μου επέτρεψε να προσεγγίσω τις προσωπικές μου εμπειρίες και τα βιώματα με έναν εναλλακτικό, πιο ευαίσθητο τρόπο, που δεν είχα ποτέ φανταστεί. Μου έδωσε, τέλος, ευκαιρίες δημιουργικής αξιοποίησης του χρόνου μου, αλλά και ξεχωριστές συγκινήσεις, που καθόρισαν τη σκέψη μου.

ΘΕΜΑ Δ

Το βιβλίο: Ένα παράθυρο στον κόσμο μου

Τους τελευταίους μήνες ζήσαμε όλοι απίστευτες ανατροπές. Τα σχολεία έκλεισαν, οι πλατείες άδειασαν, μείναμε όλοι σπίτι. Στην αρχή μας φάνηκε λυτρωτική διέξοδος και διάλειμμα από τις ασθματικές υποχρεώσεις που μας επέβαλε ο αγώνας για τις πανελλήνιες εξετάσεις. Στην πορεία τα πράγματα άλλαξαν. Πολλοί αναζήτησαν «δρόμους» εκτόνωσης από την ασφυξία του εγκλεισμού. Σε αυτή τη φάση, εγώ ανακάλυψα ξανά τη βιβλιοθήκη του σπιτιού μου. Τα σχολικά βιβλία μπήκαν για λίγο στην άκρη. Η αστυνομική λογοτεχνία μονοπώλησε, σχεδόν, τα βραδινά μου ενδιαφέροντα. Το βιβλίο έγινε ξανά φίλος και τώρα «συνταξιδιώτης» μου σε κόσμους αμόλυντους από τους ιούς και τις αγωνίες των πανελλήνιων.

Από τα μικρά μου χρόνια, πριν ακόμα να μάθω να διαβάζω και να γράφω, το βιβλίο ήταν εκεί. Ακόμα θυμάμαι τον ήχο της φωνής της μητέρας μου, όταν μου διάβαζε παραμύθια και ιστορίες από τα μαγικά, εικονογραφημένα βιβλία. Στην πορεία μου ως μαθητής αγαπούσα πολύ τα σχολικά μου βιβλία. Με απίστευτο ενθουσιασμό παραλάμβανα τα βιβλία της καινούργιας σχολικής χρονιάς και τα έκανα κτήμα μου, απολαμβάνοντας, πρώτα από όλα, τη μυρωδιά τους. Πάντα, όμως, το βιβλίο ήταν το βραδινό μου «ταξίδι». Μέχρι που έφτασα στο Λύκειο. Παραμέρισα σιγά σιγά τα εξωσχολικά βιβλία μου. Η αγάπη μου για τη λογοτεχνία έμεινε ένας πόθος, συχνά ανικανοποίητο. Τα βιβλία της κατεύθυνσης έγιναν το βασικό εξάρτημα του χεριού μου, εργαλείο που τα δάχτυλά μου αναγνώριζαν αμέσως την κάθε σελίδα τους. Τα λογοτεχνικά μου βιβλία περιμένουν με υπομονή το τέλος των εξετάσεων. Και εγώ επίσης...

Ωστόσο, όσο και αν πολλοί από τους συνομήλικους φίλους μου αδιαφορούν για την ανάγνωση, εγώ την αναζητώ και την αγαπώ και ταυτίζομαι απόλυτα με τον συγγραφέα Θ. Γρηγοριάδη, όταν δηλώνει ότι «κρατώντας το βιβλίο στο χέρι αισθάνομαι μία τρυφερότητα, μια σιγουριά, λες και εγείρονται οι συγγραφείς και συνομιλούν μαζί μου». Το βιβλίο για μένα είναι γνώση, εκτόνωση, διαφυγή. Με ακολουθεί πάντα στις διακοπές μου και συμπληρώνει την ανάπαυλα, πολλαπλασιάζοντας τις εμπειρίες μου. Το αναζητώ όταν βρίσκομαι στα μέσα συγκοινωνίας για λίγα λεπτά και πάντα λειτουργεί θεραπευτικά στην πίεση του συνωστισμού. Δεν με έχει προδώσει ποτέ, αντίθετα ξεδιπλώνει μπροστά μου ήρωες και θαύματα που θα ήθελα να είχα ζήσει αληθινά.

Είμαι, τελικά, σίγουρος ότι τα «λογοτεχνικά αντισώματα» μπορούν να μεταμορφώσουν τον άνθρωπο σε κάθε ηλικία. Για εμάς τους εφήβους τα βιβλία είναι εξοπλισμός, συγκίνηση, απελευθέρωση. Ας τα αναζητήσουμε στις βιβλιοθήκες των σπιτιών μας, στα βιβλιοπωλεία, στις βιβλιοθήκες των πανεπιστημίων, που σε λίγο θα βρεθούμε. Η δύναμή τους μπορεί να αναβαθμίσει πραγματικά την ποιότητα της ζωής μας και να σταθεί αντίβαρο στον τεχνοκρατικό προσανατολισμό της εποχής μας, αποκαλύπτοντας συνεχώς τον Άνθρωπο.